

Osman ÇIRALI / Yönetim Kurulu Başkanı

1 Kasım 2019 - Muğla Odaları ve Borsası Müşterek
Toplantısı /Bodrum Ticaret Odası

Sayın Milletvekillerimiz, Odalarımızın ve Borsamızın Saygıdeğer Yöneticileri

Sizleri şahsım ve FTSO Yönetim Kurulu adına saygı ve sevgi ile selamlıyor, tüm Türkiye'ye örnek olan bu birlikteliğimizin devamını dileyerek, toplantımızın verimli geçmesini temenni ediyorum.

Sırası ile gündem maddelerimiz hakkında Odamızın görüşlerini sizlere sunacağım. Bu kapsamda;

2019 Yılı Turizm Sezonunun Ekonomik Sonuçları

Muğla ili sahip olduğu kaynaklar açısından Türkiye'de çok önemli bir yere sahiptir. Antalya ve İstanbul'dan sonra ülkede **en fazla turist çeken üçüncü il konumundadır.**

Antik çağlardan günümüze ulaşan tarihi eserleri, doğal güzellikleri ile yeterli turizm altyapısıyla 1124 km uzunluğundaki kıyı bandının çevrelediği coğrafyada bulunan ilimiz, yılda ortalama 3 milyon yerli ve yabancı turist ağırlamaktadır.

2019 yılı turizm sezonu beklenilenin aksine sakin geçmiş ve tahmin edilen doluluk oranlarına ulaşamamıştır.

Turizm sezonu zaten kötü gidiyorken sezon ortasında hızla yasalaşan “**Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı**” ile **cirodan binde 7,5 oranında** alınan katkı payları vasıtası ile turizmcilerimizin bir gider kalemi daha oluşmasına sebep olunmuştur. Bu noktada böyle bir katkı payı alınmasına, hele de cirodan alınmasına karşı olan **camiamızın serzenişleri, konunun hızla yasalaşması karşısında dikkate alınmamıştır**. Bu noktada en azından beklentimiz, alınan söz konusu payların Ajansın kuruluş amacında ifade edildiği turizmin ülke ekonomisindeki payının ve turizm sektörünün hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak amaçları ile ve hakkaniyetli olarak harcanması ve bölgesel ve ülkesel kalkınmaya hizmet etmesidir.

Tüm bunların yanı sıra sezonun sonlarına doğru İngiliz Tur Operatörü firması Thomas Cook’un iflası ile de, özellikle Fethiyemizde turizm sezonu tamamen işletmelerin aleyhine olarak kapanmıştır.

Bu aşamada ilk yapılacak olan eylem, Thomas Cook iflası sonrası zarara uğrayan birçok işletmeye vergi vb. ödemelerden mahsup çalışmalarının hızlandırılarak bir an önce hayata geçirilmesidir. Ayrıca Thomas Cook firması adına ayrılmış slotların artık boşalması ile beraber, özellikle 2020 yaz sezonu turizminin aksamaması adına, boşalan bu slotların Türk Hava Yolları A. O.'ya tahsis edilmesi önerilmektedir. Thomas Cook iflası sonrası önerilerimiz her türlü kanaldan ilgili Bakanlıklara ulaştırılmıştır.

Öte yandan malumunuz olduğu üzere, İlçemizde ve birçok ilçede de var olan apart ve günlük/ haftalık ev kiralama faaliyetleri de, tam olarak kayıt altına alınamamakta ve yaratılan haksız rekabet ortamı ile de kayıt altında çalışan otel işletmecisi üyelerimiz rekabet edemez hale gelmektedir. Bu kapsamda yapılacak **ekstra kontroller** ile bu alanda yaşanan haksız rekabetin önüne geçilmelidir.

Sayın Milletvekilim ve Değerli Başkanlarım

TBMM gündeminde yer alan, çok yeni bir konuyu sizlerle paylaşmak ve konu hakkındaki endişelerimizi sunmak istiyorum.

Edindiğimiz bilgiye göre, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununda yapılmakta olan ve şu an Plan Bütçe Komisyonu'nda olan önerge ile, “*Otel, motel, tatil köyü, pansiyon, apart hotel, misafirhane ve kamping gibi konaklama tesisleri ile dağ ve yayla evi gibi kırsal turizm tesislerinde verilen geceleme hizmeti*” nin konaklama vergisine tabi olması gündemdedir. Turistik tesislerin hasılatından yüzde 2 oranında alınması planlanarak gündeme gelen söz konusu verginin tutarı, 31.10.2019 tarihinde(yani dün) Plan Bütçe Komisyonu'nda değiştirilerek, gecelik kişi başı 6TL. ile 18 TL olacak şekilde değişiklik yapılmıştır. Bu kapsamda 4 kişilik bir aile bir hafta tatil yaptığında otel masraflarının dışında ayrıca devlete 168 TL ila 504 TL arası vergi ödemek zorunda kalacaktır. Söz konusu yeni vergi, yerli turistlerin tatile çıkışını ve tatil tercihini iç pazardan yana kullanmasını zorlaştıracak gibi, üyemiz otelcilerin fiyatlarını arttıramamalarından ötürü bu maliyetlere kendi ceplerinden katlanmalarına sebep olacaktır. Nitekim 2020 yılı için kontratlarını yapan konaklama işletmeleri, operatörler ve seyahat acentalarına bu vergiyi yüklememiz mümkün değildir. Dolayısıyla bu işletmeler bu vergiyi kendi gelirlerinden karşılamak zorunda kalacaklardır.

Öte yandan konaklama vergilerinin genel olarak uygulanma gerekçesi bir beldeye, kente gelen turistlerin o beldenin park, bahçe, yol, çöp toplama, itfaiye hizmetlerinden faydalanmaları karşılığında bunun bedelini ödemelerine dayanmaktadır. Getirilen yeni düzenleme ile, konaklama hizmeti verilen yerlerden konaklama vergisi alınacak ve bu vergi, vergi daireleri tarafından tahsil edilerek genel bütçe gelinine eklenecektir. Yerel yönetimlere dağılımı ise 5779 sayılı Kanun'a göre yapılacaktır. Bu da verginin toplandığı ve hizmetin verildiği yerel yönetimler açısından adaletsizlik içermektedir.

Konaklama hizmetine vergi getiren yeni düzenleme hakkındaki endişemizi sizlerle paylaşır, değişiklik yasalaşmadan hızla ortak bir görüş oluşturarak Ankara'ya ulaştırılması yönündeki teklifimizi sunarız.

İlimizde Kara ve Deniz Çevre Sorunları

Bölgemizdeki kıyı ilçelerinin en önemli gelir kaynağı olan turizm sektörünün **can damarını denizlerimiz** oluşturmaktadır.

Denizlerimizin ve koylarımızın temizliği sorunu ise sadece deniz temizliğinden geçmemektedir. Denizleri kirleten irili, ufaklı birçok faktör bulunmaktadır.

Fethiye Körfezi ve Fethiye kıyısal alanlar, sahip olduğu ekonomik potansiyeli ile bölgede önemli bir yere sahiptir. Körfez; deniz taşımacılığı, turizm, balıkçılık ve çeşitli kıyısal faaliyetlere kaynaklık etmektedir. Fethiye ilçesi bulunduğu coğrafi konum itibariyle **üç tarafı dağlarla çevrili** ve bu dağlardan gelebilecek tüm akışların gidebileceği tek yerin Fethiye Körfezi ve Çalış Plajı olması **dolayısıyla üst havzada alınacak derelerin ıslahına yönelik tedbirlerin** ve ilçe merkezinde destekleyici olarak yapılacak çalışmaların önemi çok büyüktür.

Yağmur suyu ve derelerin taşıdıkları tortu ve çökeltiler, Fethiye Körfezi'nin daha çok dolmasına neden olmaktadır. Devlet Su İşleri tarafından Körfeze akan dereler üzerinde yapılmış olan **malzeme tutucu bentlerin yeniden gözden geçirilerek** ihtiyaç duyulan yerlerde yenilerinin yapılması gerekmektedir. Karada konuşlanan **balık çiftliklerinin tekniğine uygun bir şekilde** çalışmalarının sağlanabilmesi için gerekli alt yapılarının kurulmasının sağlanması, dere yataklarının kirletilmesinin önlenmesinde büyük bir fayda sağlayacaktır.

Arıtma hususunda ise, Fethiye' deki en önemli turizm merkezi olan Çalış'da altyapı eksikliği dolayısıyla çevre kirliliğinin vuku bulduğu, bu kirliliğin de kötü kokulara sebep olduğu, özellikle 2 sezondur yoğun olarak gözlemlenmektedir. Çalış bölgesindeki merkezi atık su arıtma kapasitesi kurulduğu yıldan beri 25 bin m³/gün kapasite ile sınırlı olup, uzun süreli yaz tatillerinde ise bu sayının çok üzerine çıkılmaktadır. Mut Deresi'nden denize deşarj edilen arıtma suyunun deniz kirliliği konusunda tehlike oluşturduğu gerçeği göz önünde bulundurulduğunda, **arıtma kapasitesinin** kontrol edilmesi gerekmektedir.

Başta Fethiye Körfezi olmak üzere denizlerimizin en önemli sorunlarından biri de, **seralar ve tarım alanlarında kullanılan kimyasal ilaçlar** ve gübrelerin içme suyu kaynakları, akarsular, yüzey ve yeraltı sularını kirletmesidir.

Çözüm olarak, atık suların, kimyasal girdilerin ve sera atıklarının su kaynaklarından uzaklaştırılması, akarsularda kirlilik izlemelerinin yapılması, ilgili idarelerce kimyasal ilaçların, yapay gübrelerin doğru kullanımı ve sera atıklarının dere yataklarına atılmaması konusunda çiftçilerin bilinçlendirilmesi ve eğitimi gerekmektedir.

Fethiye’de deniz kirliliği konusunda kurum ve kuruluşlarca çeşitli faaliyetlerin gösterilmesine karşın, bugüne kadar bu alanda kapsamlı bir çalışma yapılmamıştır. Bundan sonra yapılacak çalışmaların tüm sorunları kapsayacak şekilde irdelenmesi için bir eylem planı hazırlanması ve bu plan çerçevesinde sorunların nedenlerine inerek bilimsel yollar kullanılarak çözümünün sağlanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Koylardaki Yapılaşma Sorunu:

Bölgemiz turizmde önemli yer tutan mavi yolculuk, tekne turları vb. aktivitelerin uğrak yerleri olan bu koylarda meydana gelen **kaçak ve yanlış yapılaşma** koylarımızın özelliklerini yitirmesine sebep olmakla birlikte doğaya da zarar vermektedir.

Fethiye ve Göcek Koyları ile adalarında örneklerini de görsellerde sunduğumuz **restoran, kulübe, bağlama yeri, iskele ve benzeri yapılaşmaların** gün geçtikçe sayısının artmakta olduğu üzülen izlenmekte, söz konusu **kaçak yapılaşmanın koylarımızın ve denizlerimizin doğallığını yok ettiği gibi, deniz turizmini de oldukça olumsuz etkilediği** görülmektedir.

3194 Sayılı İmar Kanununun Geçici 16.Maddesinde “*Afet risklerine hazırlık kapsamında ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların kayıt altına alınması ve imar barışının sağlanması amacıyla, 31.12.2017 tarihinden önce yapılmış yapılar için ...*” hükmü yer alarak, imar barışından faydalanacak yapıların 31.12.2017 tarihinden önce yapılması gerekliliği açık bir şekilde hükme bağlanmıştır.

Oysa, ekranda sunduğumuz Google earth görüntülerinden de aşık bir şekilde görüleceği gibi bu yapıların özellikle **2019 turizm sezonu öncesinde** yapımı yoğunlaşmıştır.

Öte yandan söz konusu bölgelerde yer alan bazı yapıların, 3621 sayılı Kıyı Kanununun 5.madde ekinde yer alan “*Sahil şeritlerinde yapılacak yapılar kıyı kenar çizgisine en fazla 50 metre yaklaşabilir.*” ibaresine aykırı olduğu görülmektedir. Aynı şekilde Kıyı Kanunu 6.maddesinde “*Kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz; duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz.*” ifadesi ile imar planı harici bu tarz yapıların yapılmasının kanuna aykırı olduğu belirtilmiştir.

Bölgemiz aynı zamanda Özel Çevre Koruma Bölgesi kapsamında olup, korumaya muhtaç hassas bölge niteliğindedir. İlgili mevzuatta yer alan “*Bölgede yapılacak her türlü yapı ve tesis Kurulca belirlenecek esaslar çerçevesinde Başkanlığın iznine ve denetimine tabidir.*” ifadesi ile bu bölgede yapılacak yapıların izin ve denetime tabi olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda Fethiye ve Göcek koyları ile adalarında yukarıda belirtilen kaçak yapıların yanı sıra, Fethiye İç Körfezi’nde bulunan buna benzer kaçak yapı ve iskelelerin tespit edilmesi ve gerekli işlemlerin yapılmasının zaruri olduğu görülmektedir. Bu noktada hızla çoğalan ve doğaya, çevreye ve turizme zarar veren anılan kaçak yapılaşmanın, mevcutlara müdahale edilmediği sürece artarak devam edeceği öngörülmektedir. Bölgemiz ve ülkemiz için bu önemli konu hakkında sayın Milletvekillerimizin desteklerinizi arz ederiz.

3.Yaz Sezonunda İnşaat Yasağı

Fethiye’imizin en önemli gelir kaynaklarından olan ve hassas dengeler üzerine kurulu **turizm sektörü** hem içsel hem de dışsal etkiler altında kalarak her türlü politik, ekonomik, çevresel etkenlerden çok çabuk olumsuz olarak etkilenebilmektedir.

Tatilini mutlu geçirerek memnun ayrılan her turistin **bir turizm elçisi olduğu** göz önüne alındığında turizm sektörünün ve bu sektörle etkileşimde bulunan meslek gruplarından her bir paydaşın üstüne düşen görevi en iyi şekilde gerçekleştirmesinin ne kadar büyük önem taşıdığı ortaya çıkmaktadır.

Turistik bölgelerimizde sürdürülen **inşaat faaliyetleri ses, görüntü ve çevre kirliliğine yol açmakta**, hatta otel rezervasyonlarının iptaline kadar ulaşan olumsuzluklar meydana getirmektedir. Bu yüzden, Kültür ve Turizm Bakanlığınca İnşaat Yasağına İlişkin Genelge hazırlanmış; turizm sezonu olarak nitelendirilen 15 Mayıs-15 Ekim ayları arasında inşaat faaliyetlerine kısıtlama getirilmiş ve 2015 yılından bu yana her yıl ilgili Valiliklere gönderilerek gereğinin yapılması bildirilmiştir.

Ancak her sene 15 Mayıs'ta uygulanmaya başlanılan inşaat yasağının; 23 Nisan ve 19 Mayıs gibi resmi tatillerimiz ile de birleşen yaz sezonunun bölgemizde erken açılması dolayısıyla, 1 ay daha öne çekilip **1 Nisan itibariyle başlatılmasının** daha doğru olacağı ve turizmi olumlu yönde etkileyeceği değerlendirilmektedir.

Ölüdeniz Belcekız Plajı'nın İşletmesi

Babadağ'dan yamaç paraşütü ile atlayış yapanların inişlerini gerçekleştirdiği yer olan Belcekız Plajı, doğal güzelliğinin yanı sıra, yamaç paraşütü sporunun **dünyadaki öncü iniş noktalarından** biridir. Fakat Belcekız Plajı'nın işletmesi, Ölüdeniz' in 12 ay boyunca turizme katkı sağlayan yamaç paraşütü sporunun önemli bir iniş noktası olduğu gerçeği göz ardı edilerek, klasik anlayıştaki turizm alışkanlığı olan deniz-kum-güneş üçgeni eksenindeki anlayışla idare ettirilmektedir.

Yamaç paraşütü sporunun güvenle yapılması için **kalkış pistleri her geçen gün yenilenip**, sporcuların ve diğer atlayış yapanların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde pistlerde düzenlemeler yapılırken, iniş alanı olan Belcekız Plajı, sporcuların iniş alanı olduğu gerçeği önemsenmeksizin işletilmekte, sporcuların ve atlayış yapanların pistlere güvenle inmesi gerekliliği göz ardı edilmektedir.

Zira iniş alanlarında **büfelerin konuşlandırılması, çalılık alanlar oluşturulması** yamaç paraşütü alanında Dünyaca üne sahip **Babadağ'da uçuş güvenliğini** ciddi derecede sekteye uğratmakta ve bölgemizin imaj ve itibarını da zedelemektedir.

Nitekim Uluslararası Ölüdeniz Hava Oyunları Festivali başta olmak üzere son yıllarda yaşanan kazalar ve sayısı incelendiğinde **inişlerde yaşanan kazaların giderek arttığı görülmektedir.**

İlişikte takdim ettiğimiz Ölüdeniz Turizm Geliştirme Kooperatifi'nin yazısında ve Ölüdeniz'deki işletmecilerden topladığı imzalarda da görüleceği üzere, bölgemiz esnafı da Belcekızın işletilmesinde yaşanan sorunlar sebebi ile oldukça mağdur ve şikayetçidir.

Ölüdeniz ile ilgili yapılan tüm değerlendirmeler, Babadağ ve yamaç paraşütü sporu ele alınmaksızın gündeme getirilemez. Ölüdeniz Belcekız Plajı'nın işletmesi, Muğla'ya Hizmet Vakfı ve Türkiye Çevre Koruma Vakfı işbirliğinde kurulan **MUÇEV himayesindedir**. Son yıllarda, plaj boyunca yer alan ticari işletmelerin çoğalması, hem bölge halkı, hem yamaç paraşütü tutkunları, hem de ziyaretçiler tarafından eleştiri konusu haline gelmiştir. Söz konusu ticarileşme, bölgenin güzelliğinin ve temizliğinin korunmasının önüne geçmenin yanı sıra, bölgedeki yamaç paraşütü sporunun düzenli ve güvenle yapılmasına ve gelişmesine de engel olmakta ayrıca paraşütle atlayış yapanların ve iniş alanında bulunan büfelerde çalışanların da can ve mal güvenliğini ciddi tehlikeye sokmaktadır.

Bu noktada Belcekız Plajı'nın yamaç paraşütü iniş pistlerini de içinde muhafaza etmesi temel gerekçesi ile **kalkış alanlarını işleten, hiçbir ticari kaygısı olmayan, kar amacı gütmeyen, bölgeyi bilen, bölgeye direkt etki edebilecek ve önceliğini bölgenin turizm gelirlerini arttırmaya, çevreyi korumaya ve güzelleştirmeye adanmış Odamıza verilmesinin** bölgemiz turizmine, yamaç paraşütü sporuna katma değer yaratacağı değerlendirilmekte; öte yandan plajdan elde edilen turizm gelirinin tümünün, yine bu bölgenin doğal güzelliğinin korunmasına, altyapı sistemlerinin geliştirilmesine ayrılması mümkün olacaktır.